

BØK 2302 Operativ økonomistyring

Studium

Bachelorstudiet i finans (2. år), Bachelorstudiet i IT-ledelse (2. år), Bachelorstudiet i Markedsføring og ledelse (2. år), Bachelorstudiet i Revisjon (2. år), Bachelorstudiet i økonomi- og næringslivsjournalistikk (3. år), Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon (2. år), Forsikringseksamen, Høyskolekandidatstudiet i økonomi og administrasjon (2. år), Høyskolekandidatstudiet i økonomi og administrasjon - ARF

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Dette kurset bygger på BØK 9700 - Bedriftsøkonomisk analyse og etterfølges av BØK 9931 Strategisk økonomistyring. Økonomistyring handler i stor grad om utarbeidelse og kommunikasjon av relevant beslutningsinformasjon samt bruk av denne informasjonen til å skape verdier. På strategisk plan er økonomistyring forankret i fag som foretaksstrategi, organisasjonsteori og finans. I den strategiske økonomistyringen behandles typisk flerperiodiske problemstillinger og realinvesteringsanalysen er derfor en bærebjelke. **Den operative økonomistyringen** tar hånd om den løpende foretaksstyringen og har tradisjonelt vært forankret i bedriftsbudsjettering og driftsregnskap. Den har følgelig gitt beslutningsinformasjon av finansiell karakter i et kortsiktig tidsbilde. Kostnadsanalyse, planlegging og styring behandles grundig i kurset, både gjennom teori, modellkritikk og et IKT-basert case. Det nye kurset fanger også opp foretaks økende behov for ikke-finansiell beslutningsinformasjon gjennom en presentasjon av balansert målstyring (BM). BM kobler finansiell- og ikke-finansiell, styringsinformasjonson og binder strategi sammen med løpende foretaksstyring.

Aktivitetsbasert kostnadsforståelse (ABC) står sentralt i kurset. ABC-teorien gir mulighet til å forstå årsaker til kostnader og hvordan kostnader kan allokere til aktiviteter, produkter, tjenester og kunder. Slik innsikt er nødvendig i nær sagt alle foretaksøkonomiske beslutninger, den kan gi foretaket konkurransefortrinn og dermed gi mulighet for fremtidig lønnsom drift.

Mål

Kursets mål er å gi studentene en helhetlig forståelse av gjeldende teori og praksis innen operativ økonomistyring samt å sette dem i stand til å anvende teorien ved utsrakt bruk av IKT.

Forkunnskaper

BØK 9700 Bedriftsøkonomisk analyse eller tilsvarende

Obligatorisk litteratur

Folk, Jeannie.M., Ray H. Garrison and Eric G. Noreen. 2002. *Introduction to managerial accounting*. Boston: McGraw-Hill/Irwin. Prolog, kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 og 11.
Bjørnenak. 1993. "ABC - hva er D? Grunnleggende prinsipper i aktivitetsbasert kalkulasjon." *Praktisk økonomi og ledelse*, nr. 2.
Kaplan & Norton. 1991. "The Balanced Scorecard - Measures that Drive Performance." *Harvard Business Review*, Jan/Feb.
Berthling-Hansen og Skaldehaug, 2003. Beslutningsrelevante kostnader

Anbefalt litteratur

Kaplan & Norton. 1992. "The Balanced Scorecard as a Strategic Management System." *Harvard Business Review*, Jan/Feb.
Folk, Jeannie.M., Ray H. Garrison and Eric G. Noreen. 2002. *Workbook/Study Guide for use with Introduction to managerial accounting*. Boston: McGraw-Hill Irwin.

Emneoversikt

1. Innledning, økonomistyring i et historisk perspektiv
2. Kostnadsanalyse

- a) Klassifisering
 - b) Ordre- og prosesskalkulasjon (repetisjon - foreleses normalt ikke, men kan raskt oppsummeres)
 - c) ABC - Aktivitetsbasert kostnadsforståelse
 - d) Beslutningsrelevante kostnader
3. Planlegging og styring
- a) Budsjettering
 - b) Standarder
 - c) Fleksibelt budsjett, standardkostregnskapet og avviksanalyse
 - d) Balansert målstyring
4. Desentraliserte beslutninger
- a) Finansielle måltall - ROI og RI
 - b) Internprising

Dataverktøy

Det kreves utstrakt bruk av regneark (Excel) ved løsning av et internettdistribuert case. Blackboard i kombinasjon med internett brukes til følgende: (1) Distribusjon av løsninger til lærebokens oppgaver, (2) Selvtesting ved valgfri oppgaveform (flervalg, småoppgaver, større oppgaver), (3) Gir studentene tilgang til utvalgte bedrifters hjemmesider for å vise anvendelse av sentral teori, (4) Nedlasting av undervisningsmaterieell, (5) Kommunikasjon mellom lærer og studenter lokalt. Kommunikasjon mellom fagansvarlig og studenter skjer gjennom: <http://www.bi.no/fag/tangenes>.

Løsninger til mange av lærebokens oppgaver blir gjort tilgjengelig på Blackboard i tillegg til andre oppgaver studentene kan jobbe med.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 36 timers undervisning og 6 timer gruppeøvelser. Semesterets Excel-case gjennomgås ikke av foreleser, men studentene gis mulighet til en viss kontroll av eget arbeid via foreleser.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers individuell, skriftlig eksamen, som baseres på pensumlitteratur og caset studentene har jobbet med gjennom kurset.

Eksamenskode(r)

BØK 23021 - Skriftlig eksamen, teller 100% for å oppnå karakter i kurset BØK 2302 Operativ økonomistyring, 6 studiepoeng

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt

Kontinuasjon

Det avholdes eksamen i kurset hvert semester.